

Thema Ster: St Maarten

Benodigheden

Echelonboek *De Vleugels van de Tijd*. In dit boek is over dit thema meer informatie te vinden. Wilt u meer weten over de beschreven werkvormen, raadpleeg dan het overzicht in het werkvormen ABC op de bladzijden 150 t/m 175 van dit boek of hoofdstuk 7 van het Echelonboek *Geestelijke stromingen geven*.

Deze les is uitgewerkt aan hand van dit hoofdstuk 7 uit *Geestelijke stromingen geven*:

- + **Waarom:** Het nut van het behandelen van de desbetreffende onderwerp.
- + **Daarom:** De nodige uitleg en achtergrondinformatie bij dit onderwerp.
- + **Doen:** Gebruik van het viertaktmodel voorbereiden, semantiseren, consolideren en controleren.

De aanbevolen liederen komen grotendeels uit de liedbundel *Eigen-wijs*. Deze liedbundel is voor kinderen van 4-12 jaar en bevat ruim driehonderd liederen, verdeeld over alle groepen van het basisonderwijs.

Materiaal

- + een kaars
- + én staf of een grote (wandel)stok
- + werkblad

Waarom

In de laatste weken voor de kerstvakantie is er voor de scholen een mogelijkheid om het kalenderjaar af te ronden met een onderwerp dat veel mensen aanspreekt. Namelijk de ster, een licht in de donkere dagen. Deze ster wordt in verband gebracht met een aantal figuren uit volksverhalen die iets hebben betekend voor de mensen. Zij waren als een licht, een ster. Deze personen krijgen een staf, wat tevens ook een extra mogelijkheid biedt als een verwerkingsvorm. Een staf waarop bij de afronding van dit project een ster geplaatst kan worden.

Meer informatie over ster: *De Vleugels van de Tijd* (blz. 75 - 81)

Daarom

Sint Maarten is ook de beschermer van de stad Utrecht geworden. Als je in de binnenstad van Utrecht rondkijkt, zie je op heel veel plekken afbeeldingen van Sint Maarten. Daarop is goed te zien hoe hij zijn mantel deelde met de bedelaar. Rood en wit, de kleuren van de mantel en het onderkleed van Sint Maarten zijn ook te zien in de vlag van de stad Utrecht. In de Domtoren hangt zelfs een klok die Sint Maarten heet. Die werd vroeger geluid als er gevaar voor de stad dreigde. De mensen hoopten dan dat het geluid van de klok hen zou beschermen. Ook in onze tijd kun je die klok nog dikwijls horen luiden. Bij voorbeeld op 11 november. Dan is het Sint Maartensdag.

Sint Maarten had niet alleen aandacht voor mensen die het moeilijk hebben, ook voor de kinderen is hij belangrijk. Daarom gaan veel kinderen op 11 november met hun lampion langs de deuren. Ze zingen daarbij allerlei Sint Maartensliedjes.

Doen

Vorbewerken

U kunt deze les starten door terug te komen op Sint-Maarten. Hij was een man die goed lag bij de mensen en hij wandelde vaak met een staf.

U kunt dan ook het volgende verhaal vertellen:

Sint Maarten leefde in de tijd van de Romeinen. Hij heette toen nog Maarten. Dat is al meer dan 1500 jaar geleden. Maarten was soldaat in het Romeinse leger en toen hij op een dag op zijn paard de stad waar hij woonde binnenkwam, zag hij bij de stadspoort een bedelaar. De arme man had het koud. Niemand gaf hem iets. Maarten kreeg medelijden met de man en hij sneed de mantel van zijn soldatenuniform in twee stukken en gaf de bedelaar de helft. Dat was natuurlijk heel aardig, maar het was ook bijzonder, want een Romeinse soldaat mocht eigenlijk niets van zijn uniform weggeven. De helft van zijn mantel was betaald door het leger en andere helft door hemzelf omdat hij soldaat was. Maarten gaf daarom de helft van zijn mantel en niet zijn hele mantel. Daarmee is Maarten beroemd geworden. De katholieke kerk vond het zo bijzonder, dat Maarten zijn mantel deelde met een arme man, dat ze hem een heilige noemde. Daarmee kreeg Maarten de titel 'Sint' voor zijn naam en noemen wij hem nu Sint Maarten. Ook vinden veel mensen dat Sint Maarten hen beschermt tegen ziekte, stormen, oorlog en andere narigheid.

De jongsten kunnen het werkblad waarop Sint-Maarten op een paard afgebeeld staat, inkleuren.

Semantiseren

Vraag de kinderen door middel van een associatie of woordveld bij welke gelegenheid ze aan een staf denken.

Aan de jongsten vertelt u dat een staf een stok waar je op kunt leunen; die je kunt gebruiken om jezelf tegen rovers en wilde dieren te beschermen (herder). Een staf kan ook laten zien dat je ergens de baas over bent (koning of bisschop).

Consolideren

De kinderen krijgen een werkblad met een ster met daarin een jas getekend, de ster kunnen ze uitknippen en inkleuren (zie werkblad), beschrijven en/of tekenen wat zij van Sint-Maarten kunnen leren (delen, iets leren weg te geven wat je eigenlijk niet graag kwijt wilt, vergelijkbaar met een offer). Tip: Hang deze sterren aan het plafond.

Dit kunt u eventueel aan de ouderen duidelijk maken met het volgende verhaaltje:

Er zit een man buiten aan tafel te eten, hij heeft op zijn bord een mooie vette, kippenbout liggen. Naast zijn tafel komt een magere hond zitten en kijkt hem hongerig aan. De man denkt: wanneer ik mijn kippenbout afgekloven hebt, krijgt hij de rest.

(vraag nu aan de kinderen of hem dat wat uitmaakt, en het antwoord is: nee)

Het kan ook anders: wanneer hij de hond aankijkt ziet hij dat het dier honger heeft en krijgt, net als Sint- Maarten, medelijden en vervolgens de hele kippenbout naar de hond.

(vraag de kinderen of het hun nu wat uitmaakt. Het antwoord is: ja. Het is een offer, het doet je wat in je portemonnee, het doet wat pijn). Bij het thema offer kunt u ook vergelijkingen maken met hadj, vasten (ramadan).

Controleren

Deze les kan worden afgesloten met het aansteken van een kaars en het zingen van het projectlied: Schitter, schitter grote ster.

Maak voor de jongsten een themahoek.

Aan een stok kan een lampion worden opgehangen.

Met hierbij het volgende liedje:

"Sinte maarten, 't is zo koud.

Geef me een kooltje of wat hout,

Geef me een appel of een peer,

Kom ik 't hele jaar niet weer."

Of het Sint Maartenliedje uit de liedbundel *Eigen-wijs*.

De oudere kinderen kunnen rondom dit thema een woordspelletje maken: zoals een elfje. De teksten kunnen worden voorgelezen wanneer één kaars brandt (de dag kan ermee worden geopend en / of afgesloten).

Tip lesbrief: www.volkscultuur.nl/file_handler/documents/original/view/40/sint-maartenpdf.pdf

Suggesties voor een slotviering of een gezamenlijke afsluiting: raadpleeg hierbij het boek *de Vleugels van de Tijd* (bladzijde 10).

Stichtingechelon.nl